

मोदादीन् गणाधिपान् । कोषानुमीन् रसान् यत्तीर्णकि-
न्याद्याः षडध्वनः । यन्त्रं षड्गुणितं यत्नेः षडा-
धारानजोजनत् । षड्विधं यज्जगत्स्थितं सर्वन्तु परमे-
श्वरीर्षे । सप्तधा गुणिता नित्या यद्गुरार्जुनरीणि । सप्ताणं
त्रिपुरामन्त्रं सप्तवर्णं विनायकम् । सप्तकं व्याकृतीनां
सा सप्तवर्णं सुदर्शनम् । लोकानदीन् खरान् धातून्
सुनीन् दीपान् यजमानानि । समिधः सप्त संख्याताः सप्त-
जिह्वा हविर्भुजः । अन्यत् सप्तविधं यद्यत्तदस्याः सप्त-
जायतः । अष्टधा गुणिता यक्तिः शैवमष्टाक्षरद्वयम् ।
गन्धाष्टकं शुभं देवीदेवानां हृदयक्रमम् । ब्राह्मणाद्या-
भैरवान् सर्वान् मूर्त्तिरेशोर्वस्त्रमपि । अष्टपोटं महा-
देव्या अष्टाष्टकसमन्वितम् । अष्टौ सा प्रकृतीर्विज्ञान्
वक्रतुण्डादिकात् क्रमात् । अष्टिमादिगुणाद्यान् वक्त्रे-
मूर्त्तौर्षेमादिकान् । अष्टात्मकं जगत्स्थितं सर्वं वितस्तुते
तदा ८ । गुणिता नवधा नित्या स्मृते यन्त्रं नवात्मकम् ।
नवकं यत्कृतत्त्वानां तत्त्वरूपा महेश्वरी । नवकं पीठं
यत्तीर्णं शङ्करादीन् रसानपि । मायिक्यादीन् रत्नानि
नवगणयुतानि सा । नवकं प्राणदूतीनां षड्दण्डं नवकं
शुभम् । यद्यत्तत्त्वात्मकं लोके सर्वमस्यासुदञ्चत ९ ।
दशधा गुणिता यन्त्रोर्भाभिनी भवदुःखहा । दशकं
यत्कृतत्त्वानां तत्त्वरूपा महेश्वरी । नाडीनां दशकं
विष्णोरवतारान् दश क्रमात् । दशकं लोकपालानां यद्यन्त्र-
तत्त्वावयवसो १० । एकादश क्रमात् सविदु गुणिता सा
जगत्स्थिता । इदंकादशनामाद्या यत्ने रेकादशाक्षरम् ११ ।
समुद्गरति सर्वात्मा गुणिता द्वादश क्रमात् । राशीन्
मासान् हरेर्मूर्त्तिर्वन्त्रं सा द्वादशात्मकम् । अन्य-
देताद्वयं सर्वं यत् तदस्याव्यजायत १२ ।
अत्र च यो यः पदार्थः यद्यत्संख्यान्विततया उत्पन्नः स-
जः स्वगतसंख्यातुल्यसंख्यासूचकः भवति च निदर्शित
पदार्थानां तत्तत्संख्यायुक्ततया लोकशास्त्रप्रसिद्धिः इत्यत
स्तत्तत्कृद्गानां तत्तत्संख्याकारकत्वम् । तथाचैकविधसं-
ख्यागुणितप्रकृतिकार्यत्वेन तत्त्वसंख्याबोधकत्वम् ।
अन्येऽपि केचित् संख्याविशेषसूचकाः भा० प० १२४
अ० दर्शिता यथा । “वन्द्युवाच । एक एवाग्निर्व-
क्षुधा समिध्यत एकः सूर्यः सर्वमिदं विभाति ।
एको वीरो देवराजोऽरिहन्ता यमः पितृणामोश्वरश्चैक
एव १ । अष्टावक्र उवाच । द्वाविन्द्राग्नी परतो वै सखायौ
द्वौ देवयो नारदपर्वतो च । द्वाविन्द्राग्नी दे रघुसापि

चक्रे भायोपतो द्वौ विहितौ विधाता २ । वन्द्युवाच ।
त्रिः सूर्यते कर्मणा वै प्रजेयं त्रयीयुक्ता वाजपेयं
वहन्ति । अध्वर्युवस्त्रिसवनानि तन्ते त्रयो लोका-
स्त्रीणि ज्योतीषि चाहुः ३ । अष्टावक्र उवाच । यत्तदयं
ब्राह्मणानां निकेतं चत्वारो वर्या यत्तमिमं वहन्ति ।
दिशश्चतस्रो वर्णचतुष्टयश्च चतुष्पदा गौरपि यन्त्रदुक्ता ४ ।
वन्द्युवाच । पञ्चाग्नयः पञ्चपदा च पङ्क्तिर्यज्ञाः पञ्चैवाप्यथ
पञ्चेन्द्रियाणि । दृष्टा वेदे पञ्चचूडाश्वराच लोके ख्यातं
पञ्चनदश्च पुण्यम् ५ । अष्टावक्र उवाच । षडाधाने दक्षि-
णामाङ्गरेके षड् वै चेमे कृतवः कालचक्रम् । षडिन्द्रिया-
ण्युत षट् कृत्तिकाश्च षट् साद्युक्ताः सर्ववेदेषु दृष्टाः ६ ।
वन्द्युवाच । सप्त मास्याः पञ्चः सप्त वन्याः सप्त कन्दारिषि
क्रतुमेकं वहन्ति । सप्तर्षयः सप्त चाप्यर्हणानि सप्ततन्त्री
प्रचिता चैव बोधा ७ । अष्टावक्र उवाच । अष्टौ शाखाः
यत्तत्त्वानं वहन्ति तथाष्टपादः शरभः सिंहघाती ।
अष्टौ वस्त्रान् शत्रुशम देवतास्तु यूपसाष्टाक्षिर्विहितः
सर्वयज्ञो ८ । वन्द्युवाच । नवैवोक्ताः सामधेन्यः पि-
तृणां तथा प्राङ्मनयोगं विसर्गम् । नवान्नरा दृष्टो
संप्रदिष्टा नवान्नयोगे गणनामेति यन्त्रतः ९ । अष्टावक्र-
उवाच । दिगो दशोक्ताः पुरुषस्य लोके सहस्रमाहुर्दश-
पूर्णं यतानि । दशैव मासान् विभक्तिर्गर्भवत्यो दशैरक्षा-
दश दाशा दशाहीः १० । वन्द्युवाच । एकादशैकादशिनः
पशूनामेकादशैवात्र भवन्ति यूपाः । एकादश प्राणभृतां
विकारा एकादशोक्ता दिवि देवेषु रुद्राः ११ । अष्टावक्र
उवाच । संवत्सरं द्वादशमासमाहुर्जगत्याः पादो द्वा-
दशैवाक्षराणि । द्वादशाहः प्राज्ञतयज्ञ उक्तो द्वादशा-
दित्यान् कथयन्तीह धीराः १२ । वन्द्युवाच । त्रयोदशी
तिथिरुक्ता प्रशस्ता त्रयोदशदीपवती महो च । लोमश
उवाच । एतावदुक्ता विरराम वन्द्यु लोकस्त्रीर्वा व्याज-
हाराष्टावक्रः । अष्टावक्र उवाच । त्रयोदशाहानि स-
वार केयो त्रयोदशादोन्यतिहन्दांसि चाहुः १३ । अस्य
मौलकण्ठोक्तदिशाव्याख्या यथा एकोऽग्निः सूर्यो वा
इतराप्रकाशोऽन्यप्रकाशकश्च । एवं देवानामिन्द्रियाणां
राजा प्रधानभूतः अरिहन्ता पराभिभूततत्त्वान्तराभिभा-
वकः । यमः सर्वेन्द्रियाणां नियन्ता पितृणां विषयोपहार-
द्वारा पालयितृणां मिन्द्रियाणाम् ईश्वरो भोक्ता कर्त्ता
प्रधानभूत एक एव १ । सखायौ सत्वजीवौ जीवेश्वरो वा ।
२ पुण्येन देवस्यावरमनुष्यरूपं, पापेन नारकस्यावरतिर्बन्धो-